

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Vitae Christi pars secunda - Cod. Aug. perg. 23

[Reichenau ?], [15. Jh.]

Capitulum LVII

[urn:nbn:de:bsz:31-41582](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-41582)

me mori tecum non te negabo intellexit
 enim quod timore mortis prederet eum et
 negaturum et ob hoc dicebat quod licet pe-
 riculum mortis immineret nullo tamen mo-
 do ab eius fide duelli posset. Similiter et eod-
 amore et feruore et omnes discipuli dy-
 erunt ac feruorem intrepidum ostederunt
 et per ardorem mentis dampnum mortis
 non timuerunt si non perseverauerunt
 quia vana fuit presumptio humana sine
 protectione diuina. Unde scriptum est. Hinc ergo
 magnum discimus dogma quod non sufficit
 desiderium hominis nisi diuino aliquis potius
 auxilio. Et nota quod multiplex est ratio quod
 deus permisit petrum cadere. Prima ut nul-
 lus de se presumat. Secunda ut plus christo quam sibi
 quisque credat. Tertia ut comprimeret eius au-
 dacias. quarta ut alii exemplo eius istru-
 rentur humanarum fragilitate cogitantes
 et dei veritatem. Quinta ut petrus alii que-
 rere discerent qualiter subditis copari de-
 berent. Sexta ut error hereticorum confunde-
 retur dicentium quod caritas semel habita
 non amittitur nec amissa iterum haberi potest
 cuius contrarium omnino in petro patuit. **Oro**
Iesu pie qui transiens de hoc mundo
 ad patrem postquam tenuisti corpus
 tuum et sanguinem discipulis ob tua memo-
 riam dedisti et nobis sumendum reliquisti
 placuit quod tibi ut tuo refecti corpore et po-
 tati sanguine essemus os de ossibus tuis
 et caro de carne tua. O ro ergo domine
 ihu et obsecro per virtutem huius ineffabi-
 lis sacramenti ut dignum me facias gratia
 tua et tanta redemptione non frauder
 et fac me tanti misterii tua miseratione
 participem ut per participatorum veniam
 merear peccatorum optata et gratia pro-
 ficendi in fide spe et caritate percipiam et
 ad gaudia sempiterna pertingam.

De sermone domini in cena cxiij lvi

et hanc no

et hanc no

Quarta quinta vero ad omne
 cumulum super effluentem
 adrende alia dilectionis i stig-
 ma. Post egressum enim uide-
 am stultis mundi cum suo mundatore re-
 uinassent et post alia supradicta domine
 ihu discipulos consolando fecit eis sermone
 pulcherrimum ignitis plenis carbombus
 dulcedinis et amoris scilicet uerbis dulcissimis
 de rehi melle mellitis et de dei lumine lumi-
 nosis quem scripsit iohannes specialiter
 a deo dilectus et hys potatus. Unde au-
 tunc demum diuini eloqui uerbum in
 uindicatione conuentus ille faceret ex ore tuo domi-
 ne potatus est. Si quidem corruptus ille uer-
 foris missus fuerat quem huius impudissi-
 mi liquoris infusione sacras indignum.
Quod huius autem sermonis ornata ac ueneni-
 da et utili magnitudine quique meditanda pri-
 cipaliter assumenda. Primum qualiter predicans disci-
 pulis discessum suum confortat eosdem di-
 cebat namque filii ad huc modum uobis
 cum sum in modico tempore scilicet usque ad captione
 uel mortem quia tunc fuit eis subtrahatur ut
 secundum quosdam usque ad ascensum quia
 usque tunc apparuit eis corporaliter. Dicit autem
 filii ostendit tenentem amicitiae et
 dilectionis ad eos. Dimittit uero enim secundum presen-
 tiam aliquam pro familiaritate et amore dicit
 Sic ergo eos nunc uocat pie amoris tenenti-
 dine quia cum amica ab iuicem recedunt affi-
 amoris maximum inardescunt. Et iterum ad huc
 modum scilicet tempus erit et mundus uos me non
 uidebit et amatores mundi uos autem uidebitis
 me et boni quidam ceteri quia solus bonus
 post resurrectum in carne apparuit. Et iohannes
 Non turbetur cor uestrum scilicet de meo recessu pro
 mortem cum sit ad meam glorificationem et spiritus
 sancti missionem. Et in hoc docemur non tur-
 bari de uestris amicis in confessione fidei dece-
 dentibus. Nam est uia ad eorum glorificationem et
 uos subuenientes quia amica uestra existentes

et no
hic qm
p pol
ad

no

ai deo multo plus nos uiuare possunt q̄
 uiuentes i mundo. Non turbetur m̄q̄ cor
 vrm̄ quia dixi me moriturum neq̄ formi-
 det p̄ tribulationū instantiaz ne dimitta-
 tis fidei constantiaz s̄ per seuerate fortes
 usq̄ in finem. Dominus intendebat aīos
 discipulorū confortare contra duo s̄ contra
 vnu qd̄ minimebat in p̄nti quod erat eius
 passio et aliud quod timebatur futurum
 s̄ sup̄uentura eis tribulatio. Unde dixit eis
 Non turbetur. i. tristetur cor vrm̄ s̄ de ma-
 lo p̄nti q̄tūm ad p̄nti neq̄ formidet et ti-
 meat s̄ de futuro q̄tūm ad sedm̄. Creditis
 in deum et in me per consequens credite q̄
 sum deus et quem etiā confessi estis deum
 Unde supponit s̄ fidem corū in deum hac
 eū iam instituit exiit per eum et aliud
 p̄cipit s̄ ut credant in ipm̄ quia est deus
 et non homo tm̄. Sedm̄ auḡ. ne mortem
 xpi tamq̄ hōi timerent et ideo turbaret̄.
 Constat̄ eos etiā se deum esse cōtestans
 qui possit hominem suscitare. In domo pa-
 tris mei mansiones multe sunt. i. diuerse
 participaciones beatitudinis quia secundum
 differēcias meritorū sunt etiā distinctiones
 p̄m̄orū. Quasi diceret. Fax certi estis de pas-
 sione mea et tamen a me expectate vitam
 etnā. Sedm̄ auḡ. merito turbabantur qn̄
 quidem fidentiori dictum eāt q̄ negaret do-
 minū s̄ tūm audiunt de mansiōibus celi
 a perturbacōe retroabant̄ certi post peri-
 cula se apud dñm mansuros quod significat
 multe mansiōes. Et iterū bado p̄m̄orū uob
 sciam tam pulchrum tam delectabilem me-
 ritendo resurgendo in celos ascendendo et uin-
 demo in iudicio app̄ndo et accipia uos ad me
 ipm̄ ad beatitudinem corporis et aīe ut ubi
 sum ego et uos sitis s̄ in eterna beatitudine.
 Fax ut dixerat parate erant mansiōes s̄
 in p̄destinatione s̄ tamen ad huc parate
 erant ab eo redemptionis opere et ab ip̄is
 meritoria op̄acione. O domine para quod

paratis nos saluet tibi et te nobis ut sit mul-
 titudo mansiōum pro diuersitate meritorū.
 Plus plus alius minus participes tui erū.
 Et iterū. Non relinq̄ uos orphanos in quo
 indicat se esse patrem illis. vado et uenio
 ad uos sp̄m̄ sanctum mittendo. hoc aut̄ dicit
 ne putaretur sp̄m̄ nuttere sine se. Et iterū
 pacem s̄ p̄toris relinquo uobis que est
 triplex in homine s̄ ad se ipm̄. ad deum.
 et ad p̄ximū. pacem meam et uirtutis donu-
 bis. s̄ in pace p̄ma perseverauit̄. Sedm̄
 auḡ. pacem nobis relinq̄ in hoc seculo q̄
 hostem uincimus et qua nos mentem diliga-
 mus pacem suam dabit nobis in futuro qm̄
 sine hoste et sine dissensione regnabimus. Et
 bene dicit pacem meam ad distinguendum pa-
 cem sanctorū a pace mundi que magis est ap-
 parens et facta q̄ uera. Unde subiungit. nō quid
 mundus dat ego do uobis quia mundus dat car-
 nalis ego sp̄ualis. mundus temporalis ego eter-
 nalis. mundus exterius ego interius. Et iterū
 Si diligereis me gauderetis utiq̄ de excessu
 su meo quia uado ad exaltacōz meas s̄ qz
 uado ad patrem qui maior me est. Unde au-
 gustinus. Quia nature humane gratulacō
 est eo q̄ sic assumpta est a uerbo unigenito
 ut immortalis constitueret̄ in celo atq̄ ita
 fieret terra sublimis ut incorruptibilis pul-
 uis sederet ad dextraz patris. Quis nō h̄t
 gaudeat qui sic diligit xpm̄ ut suaz natura
 iam imortalem gratuletur in xpo atq̄ ip̄s
 speret futurum esse per xpm̄. Et iterū. Expe-
 dit. i. uale est uobis ut ego uadam s̄ ad patrem
 ascendendo ut sp̄ualit̄ me cognoscatis et car-
 nalit̄ me iam nosse desistatis ne uerbo car-
 nem facto q̄ lacte contenti sitis. Et uere expe-
 dit si enī non abierit paradisi non ueniet
 ad uos. si aut̄ abierit mittam eum ad uos.
 Si hanc carnalem dilectōz a uobis ab me no-
 scerō non eritis digni ut paradisi ueniat ad
 uos. Quia diu enī de me carnalit̄ sentietis
 non eritis idonei ut sp̄m̄ sanctū accipiat̄

no. de pace

non q̄ potius in terra non posset dare sed q̄
 illi non sunt idonei accipere nisi cum scdm
 carnem nosse desistant quo magis spuales
 effecti magis ad celestia in amplectenda et
 deitate anhelant In tm̄ em̄ mundus est spiritus
 q̄ in nullo quiescit nisi in eo qui ois e spi-
 ritualis nullo carnali solatio impeditus.
 unde bern. Delicata est diuina consolatio
 et non datur admittentibus alienas unde
 et hugo Ad tertio nuntium dñs ihs discipulis
 se subtrahit corporaliter ut eum disceret a-
 mare spiritualiter Ascendit siquidem i celu
 ut corda post se haberet et dilectio pergeret
 post dilecti Et usq̄ hodie xpc̄ amicos su-
 os q̄i quadam corporali p̄ntia consolatur
 in scriptura sacra et etate sacramentis atq̄
 alijs uisibilibus et ceteris uirtutum quorum
 aliqui dispensatorie subtrahit usum ut spi-
 talis amoris dulcedinem tanto purius par-
 ticipant quo nichil foris habent etia i ope
 uirtutis ad quod mentem suam per intentionem
 effundunt h̄ hugo. **D**ensandum est ergo q̄
 si p̄ntia carnis filij dei impedit spiritus re-
 ceptionem quanto magis carnalis affectus
 in nobis impediatur eandem h̄et et h̄is si-
 milia eis dicebat que corda ip̄s totaliter
 penetrabant Non em̄ de suo discessu aliq̄
 pacifice tollere poterant **E**t h̄o circa
 smonem mediteris qualiter cordialiter et i stat
 dñs ihs instruit discipulos pluribus uerbis
 de caritate sua uerba dicens **M**andatum nouum
 do uobis quo sc̄s disposuit ad meas sequelam
 eritis uidelicet ut diligatis in uicem sicut dilexi
 uos **H**ic em̄ ena sequitur est dñs non dicit
 nouum q̄tum ad substantiam quia fuit datum
 in ueteri lege que etia p̄cipit p̄ios diligere
 non tamen pro eis mori s̄ dicit nouum q̄tum
 ad mandati formam s̄ sicut ip̄e dilexit nos
 qui etia mori dignatus est pro nobis unus
 modus renouandi uini uetus est q̄n̄ amisit
 colorem et saporem ponendo ip̄m cum uino no-
 uo bono et forti quia ibi cepit colorem et sa-

no

hor no

porem et feruore uini et sic dicit renouari
 et mandatum de dilectione fuit ualde antiquum
 et tam q̄ nulli sapiebat ideo passio xpi in
 qua fuit maximus feruor dilectionis q̄i uini
 fortissimum illud mandatum renouauit
 Dicitur etia mandatum ab effectu quia
 etia renouat et hominem nouum facit dilectio
 em̄ talis refert nouitatem et auferret uetu-
 statem **E**t itez In hoc sc̄o signo q̄i in meo
 xpc̄o caritate cognoscent om̄s ap̄tere quia
 mei estis discipuli discipulis meis n̄biti
 et de scola mea instructi non si denomia es-
 catis uel alia signa faciat s̄ si dilectio
 habueritis ad uicem hoc est em̄ maxime
 quod desiderat dñs **R**ursumq̄ conuincit mi-
 litie alicuius regis debet portare insignia
 eius In signa aut xpi sunt in signa cari-
 tatis **R**ursumq̄ ergo ubi amari militie h̄
 debet caritatis caractere insigniri **u**nd̄ aug.
Tamq̄ dicit **A**lia munera mea h̄nt uobis
 cum etia non mei non solum natura uita
 s̄m̄ caritatis et car salm̄ que hominibus peto-
 ribus q̄ coe est uerum etia sacramentis
 p̄betas sc̄as fidem distributor uerū suam
 pauperibus et traditor corporis sui ut ar-
 deant s̄ q̄n̄ caritatem non habent ut tm̄
 bala contrepant nichil sunt nichil eis pro-
 dest h̄ic est fons cui non torcat alicuius de
 dilectio sola discernit inter filios dei et filios
 dyaboli **S**ignet se om̄es signo caritatis xpi
Respondeant om̄es amen tantum om̄es
 halleluia baptizent om̄es intrent etia fac-
 tiant parietes basilicam non discernuntur
 filij dei a filijs dyaboli nisi caritate **Q**uidq̄
 uis habe hoc solum si non habeas nichil e-
 prodest **A**lia si non habeas hoc habe et im-
 plecti legem h̄ aug. **E**t itez hoc est p̄cipi-
 meum ut diligatis in uicem sicut dilexi uos
 r̄ ut diligatis opere ut quod e uis fieri facias
 alteri et quod tibi non uis fieri nec tu alteri
 facias **U**bi nouum q̄ tripli dicitur nos xpc̄
Creatate quia in dilectione nos p̄uenit ip̄e

no

no

em incipit nec expectavit quos inciperem
 diligere. Sic ergo et nos debemus prius di-
 ligere prius non expectantes pueniri seu
 beneficiari. Et multo magis debemus deum
 rediligere quam fm aug. nulla est maior ad
 amorem meritaio q̄ puenire amando et in-
 mis durus est animus qui dilox et si nolebat
 impodere noluit et repondere. Dilectio ergo dei
 causa est dilectionis nre si non eouerso non
 em quia nos diligimus deum diligit nos si
 quia diligit nos diligimus eum et quia eum
 et p̄m̄iam efficit quod patet per op̄
 dando seipm et ponendo aiaz pro nobis quia
 p̄batio dilectionis exhibitio est op̄is. Nos
 ergo hoc exemplo efficit et fructuose ite
 diligamus fm illud iohannis Non diliga
 uerbo neq̄ lingua si opere et ueritate et
 multo magis deum diligamus ut fmoz
 et mandata eius seruiamus. Item recte q̄
 hanc dilectoz ad nraz beatitudinem ordi-
 nauit et ut ad deum nos traheret non sicut
 homines se se inuicem carnaliter et p̄ como-
 doreo diligentes. Sic ergo et nos i pri-
 mis non quod benefici est seu dilectionis
 si quod dei est diligere debemus et ite
 ad hoc ut deum habeamus. Sunt em aia
 nature et sunt amici fortune et sunt aia
 grane et huius ultimi soli approbantur a deo
 licet aut in dilectione p̄mi includatur di-
 lectio dei tamq̄ p̄m̄ialior quia p̄mi
 non est diligendus nisi p̄pter deum tunc
 saluator huius magis facit mentoz expressaz
 de dilectione p̄mi q̄ dei cum dicit ite
 quia intendebat apostolos inducere ad e-
 disticos fidelium et consolatione et ad per-
 ferendas tribulationes persecutoz ad q̄
 nauia est caritas p̄mi que tamen ut dicit
 est includit caritatem dei. Et ite. maiore
 hanc dilectoz nemo habet ut aiaz suam
 ponat quis pro amias suas. Dilectionem
 uocat huius signu et probatoz dilectoz i ex-
 hibitioz op̄is transferens de causa ad ef-

fectum. Et quidem nullum maius dilectiois
 argumetum est q̄ p̄one amiaz p̄ aiaz
 Hoc em est ultimu signu amoris ultra q̄
 non est aliud inueniri. Amor namq̄ per inf̄
 signa p̄ manifestari. Primo per uerba q̄ em
 cor habundat in amore tunc os habundat
 in sermone quia ex habundancia cordis os
 loquitur. Secundo per collata beneficia et ist
 est maius signum q̄ p̄mi quia multi ser-
 uirent de uerbis suis qui seruirent de suis
 rebus. Tertio per obsequia p̄sonalia et
 istud est ad huc maius signu q̄ p̄mi ut fm
 multi em seruirent de sua substantia qui no
 seruirent de sua p̄sona. Quarto per ad-
 uersa q̄ si quis pro amore amia se expo-
 nit morti multi em darent p̄sonaz ad ser-
 uendum quia non darent aiaz suaz ad mori-
 endum. In hoc ergo q̄ opt̄ pro nobis cruci-
 figi et mori uoluit infinitaz caritate nob̄
 ostendit et aut aut greḡ. mori etia pro in-
 munitis dñs uenerat et tamen positu se a-
 miaz pro amiaz dicebat ut nobis ostendit
 quia cum diligendo lucrum face de timitis
 possumus eaz ipi amia sunt qui p̄secut̄
 Consequens ergo est ut q̄modum opt̄ aiaz
 pro nobis posuit sic et nos aiaz pro frat-
 bus ponamus. Quatuor em sunt diligen-
 di per ordmem ex caritate sc̄ deus aia p̄pi
 et corpus et ideo cum caritas sit ordinata
 pro ip̄o deo qui est p̄mi et maximu diligen-
 le ex caritate debent alia tria exponi sicut
 minus pro maiori pro aia uero p̄p̄ia debz
 p̄mi et corpus p̄p̄ium cōp̄ni et pro
 salute p̄mi debet uita corporalis exponi.
 Et ite. hoc mando uobis ut diligatis deum
 quia alit̄ nullum salaciu habebitis nisi
 in uobis ite habebitis si absq̄ dilectioe
 solacium et consolacoz in uobis ite
 habere non potestis. Preceptum dilectiois
 semper inculcat et tamq̄ sola dilectio p̄-
 pienda sit eam semper commendat et ite
 ille qui ut habe caritatem et fac quecuq̄

no p̄

no p̄

vis quam dicit caritatem visus est precepisse
 et merito quia ipa valet sine usibus mul-
 tarum virtutum si cetera omnia non valet
 sine ea unde sicut greg. de dilectione qd. d. sin-
 gulari mandato dñs loquitur quia omne
 mandatum de sola dilectione est et omnia
 vni preceptum sunt. **Quid** em preceptum
 in sola caritate solidatur. multa sunt per
 diversitatem operis vni in iudice dilectio
 et plura alia huiusmodi ad dilectionem iata-
 ta dñs dicebat que iohannes hic scripsit.
 De dilectione fraternam nullus aplos tantu
 loquitur qm iohannes et hic et i eplis
 suis legitur etiam de eo qd iam senex effectus
 portabatur ad cetera a discipulis suis ut
 fideles instrueret quibus hoc tantum dicebat
 filii diligatis invicem et hoc est perfectio
 discipline xpiane unde dicitur specialiter
 a deo dilectus non solum ppter privilegium
 virginitatis s. etiam ppter specialitatem cari-
 tatis. **Tercio** circa sermonem mediteris
 quomodo monuit eos ad observantiam man-
 datorum suorum dicens. **Si** diligatis me mandata
 mea servate implendo ea facta et opere. **Si**
 diceret non ostendatis amorem quem habetis
 ad me in fletu solum s. in obedientia man-
 datorum. In hoc em mundi huius potestates
 suos amicos et fideles probant et cognoscunt
 si eis obediunt et eorum mandata custodiunt
 quia sicut greg. probatio dilectionis exhibitio
 est operis. **Et iterum.** **Qui** habet mandata
 mea et servat ea ille est qui diligit me s. in
 opere et veritate et non tantum lingua
 et sermone. hoc est ille habet veram dilectionem
 ad me unde aug. **Qui** habet in memoria
 et servat in vita qui habet in moribus et
 servat in sermonibus qui habet audiendo
 et servat faciendo qui habet faciendo et
 servat perseverando ipse est magis qui diligit
 me. **Opere** est demonstranda dilectio ne
 sit infructuosa nobis appellatio unde et ioh. **Qui**
 dicit quia diligo deum et mandata

eius non custodit mendax est. **Et iterum.**
Si quis diligit me i. dilectione in me tendit
 sermonem meum servabit. i. mandata
 mea ad faciendum ea quia obedientia in
 opere procedit ex amore qui est in corde.
Sermonem ergo et verba dei tunc suam
 qd. facimus quod precepit et diligimus que
 promisit. **Qui** autem verba tangit per me-
 moriam et non coheret illis per obedientiam
 non sunt ei in beneficium s. in dampnatio-
 nem testimonium unde greg. vere diligimus si ma-
 data eius servamus vere diligimus si a nobis
 nos voluptatibus coartamus. **Nam** qui ad
 hoc. **Nam** qui ad hoc per illata desideria de-
 fluit profecto deum non amat quia ei in
 sua voluptate contradicit. **Ille** ergo vere amat
 cuius videlicet mentem delectatio pravus
 ex consensu non superat. **Nam** tanto quis-
 que a superno amore disiungitur quanto
 inferius delectatur. **hec greg.** **Et iterum.** **Si**
 precepta mea servaveritis manebitis in mea
 dilectione. i. ex hoc factis vos dilectos a me
 et qd. in dilectione mea quia vos diligo et i.
 gratia mea manebitis si mea precepta sua-
 veritis. **Servatio** em mandatorum est efficit
 et signum diuine dilectionis non solum eius
 quia nos deum diligimus s. et eius quia
 ipse diligit nos. **Ex** hoc em qd. ipse nos dili-
 git movet nos et adiuvat ad implendum eius
 mandata que impleri non pnt nisi per gratiam.
Ostendit ergo sicut aug. non unde dilectio ge-
 neratur s. unde monstratur. **ve** nemo se fallat
 dicendo qd. deum diligit si eius precepta non ser-
 vat. **Nam** in tantum eum diligimus i. qm
 eius precepta servamus in qm aut minus
 servamus minus diligit. **Nemo** precepta servat
 qui non diligit et nemo diligit nisi qui servat.
Nec plus suamus precepta ut nos diligat xpo
 si nisi nos diligit ea servare non possumus.
Et iterum. **Vos** amici mei estis si feceritis que
 ego precipio vobis. i. si opera ostendatis amicitie
 et dilectionis quia impletio preceptorum est signum

dilectionis et preceptum est signum sue volun-
 tatis et ideo si ea que papit non fuerint vo-
 luntates non consonarent et sic amici no ef-
 sent **S**ecundum greg. amicus qñ ammi-
 natus dicitur unde non immerito qui volun-
 tatem dei in preceptis eius custodire dicitur illi
 amicus vocatur **E**t secundum eundem ma-
 gna est misericordia redemptoris et dignitas
 hominis esse amicos dei **E**t audisti gloriam
 dignitatis cum dicitur vos amici mei estis
 audi et laborem certaminis cum subiungit
Et feceritis que ego precipio vobis unde et aug.
 magna dignitas cum seruis bonis esse
 non possit nisi precepta domini sui fecerint
 hinc amicos suos voluit intelligi unde boni
 serui pnt probari **M**agna bonitas dei Cu-
 ei pro condicione reddere debeamus obsequia
 utpote serui domini famuli deo subiecti po-
 tenti mancipia redemptori amicitiarum nob
 pma promittit ut nobis obsequia debita
 seruitutis extorqueat ut quos nolle seruire
 conspiciat sponte suorum beneficiorum possit pro-
 missionibus iurare hec aug. Nullus ergo
 sine operis attestacione credat se deum di-
 ligere sicut ait greg. de dilectione cordis
 lingua mens et vita requiratur Numqñ
 est amor dei otiosus **O**patatur etenim magna
 si est si vero operari remittit amor non est Ne-
 mo itaqz debet credere qd deum diligat qui
 eum sepe corde non cogitat qui eum sepe de-
 non laudat qui eius mandata expe no suat
 Nam sicut greg. si ab aliquo queratur utrum
 deum amet libere rñspondebit **E**t constat
 ut ipse dicit qd probatio dilectionis exhibicio
 est operis **E**rgo si uere deum diligis querendum
 est a corde ab ore ab ope **P**rimo a corde quia
 quod amat de eo sepe cogitat unde licet ioseph
 sepe cogitauit de deliciis carnis auari de diui-
 tiis superbi de eminentis et vni uere spua-
 les de diuinis **S**i ergo non sepe de deo cogitas
 non credas te uere amare eum **I**tem homo mag-
 nane de eo cogitat quod preteris amat ergo
 si de mundo magis qd de deo cogitas munda

magis qd deum amas **S**ecundo i deum di-
 ligas a lingua tua requiras quia exhibio
 dancia cordis os loquitur nam idem est uer-
 bum cordis et oris sicut in corde est nudum i ore
 uestitum lingua ergo illum libent nominat
 quem cor amat et ideo si plus de mundo qd
 de deo fatatur magis mundum qd diligere con-
 titur **T**ercio an deum diligas ab ope tuo re-
 quiras non em pte ignis esse et non audere
Et ergo ignis diuinitas est in corde tuo non
 potes vacare ocio si si ocio vacas igne non
 habes quia ut dictum est caritas non est
 otiosa opatur em si est si opari remittit ca-
 ritas non est **A**d hoc ergo qd quis deum ve-
 raciter diligat necesse est ut deo amando nichil
 pponat et pium suu fiat se diligat ac dilectos
 corde ore et ope ostendat **H**oc etia quod dictu
 est vos amici mei estis quadruplat pte mel-
 ligit sicut qd amicus duplat dicitur sicut qui a-
 mat et qui amatur et secundum verumqz
 verum est quod subdit **E**t feceritis que ego
 precipio vobis **P**rima et qui deum amant ma-
 data illius seruant et quos deus amat man-
 data dei seruant in qñtum conferendo eis
 gratias suas adiuuat ad seruandum **E**t ut
 visum est mandatorum obseruacio non est di-
 uine amicitie car sicut sicut qd deus diligat
 nos et qd nos diligamus eum **E**t plura ali-
 ab huius dñs tunc dicebat **Q**uarto circa
 sermonem mediteris qualiter dauidus eis con-
 fidenciam circa pressuras quas eis pdixit
 esse uenturas pmittit et hortatur ipos ad
 patientiam ne deficiant in tribulacionibus
 dicens **E**t mundus vos odit et mundum
 et amatores mundi qui diuitas dicitur et
 honoribus sunt dediti satore ad consolator
 vras quia me porem vobis odio habuit vnd
 scriptum est **O**dio habuerunt me gratis **Q**uod di-
 cetur sicut **Q**uod hoc esse durum et
 difficile sicut ppter me patientiam et ideo non
 dolere sicut et letari oportet et sufficit vobis
 in consolator ppter me hec pati **G**randis
 consolatio membris ex capite quia non

debent conditor capitis refutare unde ait. Cur
 se membrum super verticem extollit. Fecit
 ee in corpore si non vis odium mundi sustine
 cum capite. Deinde ostendit cur odit eos mund
 se quia non sunt de mundo et parte eius nic
 hil em tñe cum terra est eis si celestium facti
 sunt tñes et ppter hoc mundi odium paties
 est sustinendum unde **1°** hoc est virtutis
 augmentum a mundo odio haberi unde dicit
 oporteret si a mundo diligeremur hoc em eet
 malicie vñe ostensum unde et **2°** Nam per
 uerfop derogatio vite mē approbatio est q
 iam ostenditur nos aliquid iusticie habere
 si illis displicere incipimus qui non placent
 deo **3°** quia exemplo sui quo aliud maius
 et melius non est monuit ad ferenda odia
 mundi subdit quare eum debeant imitari
 quia ille dñs ipi ferui de mentore mps fmo
 nis mei quem dixi vobis Non est feruius ma
 ior domno suo **4°** Si pro qua me pferati fut
 qui sum dñs et vos persequunt qui ferui es
 tis **5°** Persequuntur vos in quibus ego sum et
 per consequens me i vobis non pōt placere fer
 uis quibus displicet dñs vbi **6°** **7°** **8°** **9°** **10°**
 non vos turbari oportet si turbatis meis
 passionibus quia vos non estis me potiores
11° **12°** **13°** **14°** **15°** **16°** **17°** **18°** **19°** **20°**
 itez mundus quidem i mundam idelia
 is diuitis et honoribus et ambitione vinctes
 gaudebit tamq̄ de me triumphauerunt quia
 inter duo mortis xpi iudei mundo dedit se
 gauisi credentes cotinuisse totam scetam xpi
 vos aut conturbabimur de mea morte et ab
 sentia si tristitia vñe vertetur in gaudium et
 vñe et nparatione seu pñcia et ascensione
 et maxime in sps sancti missione **21°** **22°** **23°** **24°**
 em sunt de morte domini si mag de vñe rector
 leati Nam post lacrimas et fletum mfundit
 deus exultatos et gaudium vbi nōndum q si
 tan pmitteret ab eo qui esset verax et potes fa
 cere promissum q omis illius lapides verteret
 in aurum utiqz ille congregaret hinc inde lapi
 des q possent plures et maiores Num ignē pro
 mittitur nobis ab ipd qui veritas est et po

tens super omne quod est q tristitia vñe vñe
 in gaudium ideo multum libent debemus
 sustinere tristitias et pressuras huius mundi
 in augmentum mri gaudi vñe non dicit
25° **26°** **27°** **28°** **29°** **30°** **31°** **32°** **33°** **34°** **35°**
 Post tristitias vñe erit vobis gaudium si
 aut tristitia vñe vertetur in gaudium ita
 q hoc ipm quod est tristitias habere i amu
 lum gaudi conuertetur **36°** **37°** **38°** **39°** **40°** **41°** **42°** **43°** **44°** **45°**
 et meroris et gaudi i mensuram inducit
 similitudinem declarando quod dicebat
 per exemplum mulieris in dolore partus
 tristitias habentis si in nativitate pueri
 gaudium supremens ab sorbet in ea oz
 tristitias precedentem Deinde hoc paradig
 ma quod de muliere pposuit dominus ex
 pōit et similitudinem ad aptat dicens
46° **47°** **48°** **49°** **50°** **51°** **52°** **53°** **54°** **55°** **56°** **57°** **58°** **59°** **60°**
 Et vos igitur nūc quidem tristitias habentis
 se tpe mee passionis et mortis q̄ iaz par
 turientes itez aut videbo vos et gaudebit
 cor vñe se post meas resurrectos et gau
 dium vñe nemo tollet a vobis quia vita
 xpi que fuit materia huius gaudi erat de
 inceps immortalis non amplius auferenda
 per mortem **61°** **62°** **63°** **64°** **65°** **66°** **67°** **68°** **69°** **70°**
 Tristitias em habuerunt pas
 si domno si post resurrectos gauisi sunt vi
 so domno et gaudium eoz non tollebat
 ab eis quia et si postmodum persecutiones
 et tormenta pro xpo passi sunt spe tamen
 resurrectionis et visionis illius accessi libe
 ter aduersa queqz ferebant ymo gaudium
 existimabant cum in temptationes varias
 maderent **71°** **72°** **73°** **74°** **75°** **76°** **77°** **78°** **79°** **80°**
 Possunt aut hoc et ita itelligi ut
 in discipulis vñe se loquatur dominus et
 velud etaz ibi **81°** **82°** **83°** **84°** **85°** **86°** **87°** **88°** **89°** **90°**
 Ecce ego vobiscum sum usqz
 ad consumationem sculi q̄ vñe em amatores
 gaudent quia in pñibus delectantur nulla al
 terius vite gaudia sperantes si boni erupms
 huius vite tristantur et plorant pro peccis
 populis et aliens pro huius mundi i colatu
 et dilacione regni celestis et per huius vite
 tribulationes et angustias ad eterna cotendit
 gaudia celi quia per multas tribulaciones
 oportet nos mittare in regnum dei **91°** **92°** **93°** **94°** **95°** **96°** **97°** **98°** **99°** **100°**

Capitulum lvi

Ergo dominus iterum videt vos. secundum promittit aduentum in quo vniuersi videbit etiam ad remunerandum eos merito. **De** si dixerit iterum videndus apparebo. videbo vos eterna visione eripiar vos ab aduersariis assumam vos ad me ipsum coronabo vos victores probabo me semper vidisse nos decertantes unde alchwinus vultur aut sancta ecclesia est propter fecunditatem bonorum operum et quia spirituales deo filios generat. **Hec** mulier dum parit. i. dum in mundo virtutum profectibus insistit dum vniuersis temptatur et affligitur tristitia habet de hoc quod venit hora eius ut patiatur quia nemo carnem suam odio habuit. **Bed** cum peperit. i. cum deuicto labore certamine ad palam peruenerit ita non meminit pressuram precedentem propter perceptum gaudium retribuitur quia natus est homo in mundum. **Sic** enim mulier nato in hoc mundo hominem letat ita ecclesia nato in vitam eternam fidelium populo consolatione repletur. **Unde** et beda. **Hec** noui debet uideri si natus dicitur qui ex hac vita migrauerit. **Sicut** enim consuetudine nasci datur cum quis de utero matris procedens in hanc lucem ingreditur ita potest natus appellari qui solutus a vinculis carnis ad lucem eternam sublimatur. **Unde** sancti sollemnia non sinebria si natalicia vocantur. **Demde** concludit conclusio principalis intentat ad hoc enim potuit omnia ut firmarentur contra tribulationes eis immetes et aduersa unde ait hoc scilicet omnia que dixi in sermone isto locutus sum vobis scilicet adhuc sum et ideo ut in me pacem habeatis aduentibus tribulationibus futuris quia sicut grauiter quietatur in loco proprio ita cor humanum in deo. **Et** inde est quod homines mundani qui deo per amorem non sunt conuicti habent tribulationes absque pace sed sancti qui deum per amorem habent in corde et si ex mundo habent tribulationes in christo tamen habent pacem. **Hic**

sermonem suum ut pius pater utiliora ponens in fine scilicet de pace ad quam omnes conatur intrare. **Unde** glossa. **Non** solum que in cena scilicet etiam que ab inicio predicationis sue scilicet maxime que in cena hac de causa dicitur dicta ut in illo pacem habeant pace peccatoris in presenti pacem eternitatis in futuro. **Hec** pars est pro qua christiani facti sumus pro qua sacramentis imbuiuntur pro qua flagellis et aliis modis erudimur pro qua spiritum purum accepimus pro qua in eum credimus et speramus et amore eius attendimus. **Hec** est in pressuris consolatio et liberatio ut hac in fine felicitate regnemus cum christo. **In** hac ergo sermone concludit quia ipsa est consummatio vite et beatitudo patrie. **Unde** augustinus. **Hec** pars finem vite non habebit si omnis pars vite intentionis actionis que finis ipsa erit. **Et** subiungit. **In** mundo pressuram habebitis scilicet ab humanis vos persequentibus in me autem pacem. **Quasi** diceret secundum gregorium. **Sic** vobis de me interius quod consolando reficiat quia erit de mundo exterius quod sciendo gratiaque firmat. **Sancti** enim vix non habent tribulationes puras quia habent consolatores dei ad inuicem sed mali habent eas puras non habentes consolatores istos. **Et** confidite et fiducia in me habete quia ego pro vobis vici mundum et non perualebit de cetero contra vos. **Quasi** diceret reuertatis ad me et habebitis pacem in me. **Christus** vicit mundum deridendo et auferendo arma eius quibus impugnat. **Hec** autem sunt eius concupiscentia. **Nam** omne quod est in mundo autem est concupiscentia carnis quare destruitur per afflictionem et laborem autem concupiscentia oculorum quam destruitur per paupertatem autem superbia vite quam destruitur per humilitatem. **In** hac victoria christi debent confidere sancti quia consideratione eius armati et virtutibus muniti facile superant temptaciones mundi propter quod dicit petrus christo in carne passio et vos eadem cogitatione arma-

no de pace

no fac

immu Qui ergo iacit xpo ista con-
 cupisabilia vincat vincat mundum et hoc se-
 cundum iohannem facit fides nra quia cum
 sit substantia sperandorum que sunt bona spiri-
 tualia et eterna facit nos contempnere bona
 corporalia et transitoria Et alia plura hys
 similia tunc dicebat **Quinto** circa sermone
 mediteris qualiter ipse dominus ihes co q̄ c̄at
 ad discipulos sermone finito de quo sim bedas
 in terna locutus est usqz ibi **Surgite** carnis
 hinc deinde stans usqz ad xpm finem tunc
 hoc initium est Tandem subleuatis oculis
 aspirans in celum se ad patrem conuertit
 et uerba ad ipm dirigens orare cepit **Et**
 non tantum orauit ad aliq̄ impetrandum
 si etiam ad dandum nobis exemplū orandi
 et ideo oratio sua huc describitur optimis cir-
 cūstantiis disposita **Primo** respectu prece-
 dentium quia post sermonem et discipulorum instruc-
 tionem conuertit se ad oratōem ad ostendendum
 q̄ complementum boni operis est a deo require-
 dum et ut quos instruimus uerbo uiuamus
 orationū suffragio quia sermo diuinus magis
 habet effectum in cordibus audientium cum
 fideatur oratione per quam diuinū i ple-
 ratur auxilium **Et** ideo finis sermonis nri
 debet ad oratōem terminari **Secundo** respectu
 p̄ncipium quia oratio principalit̄ oculos leua-
 uit ad celum ad deuotandum q̄ in oratione
 mens debet eleuari in deum quia s̄m dama-
 oratio est ascensus mentis in deum m̄ alias
 aut partes corporis dispositio interior mentis
 maxime relict̄ in oculis ubi em̄ amor ubi
 oculus **Unde** Criso. ppter hoc in celum oculos
 eleuauit ut stantes sursum aspiciamus non
 oculus carnis solum s̄ et mentis **Sicut** ergo
 quandoqz erecti et leuantes oculos ad celum
 orant non ut superbi s̄ ut humiles orationes
 ad deum dirigendaz et celestia tantum petenda
 esse ostendant **Unde** psalmista **Ad** te leuaui
 oculos meos qui habitas in celis **Et** no solum
 oculos s̄ et operationes nras in deum refer-
 re debemus s̄m illud **Tren.** leuemus corda

nra cum manibus ad dominū in celos per
 manus em̄ designant operationes **Tertio** re-
 spectu sequentium quia articulo passionis sibi
 immente et pressuris discipulorum p̄ditis o-
 rauit ad patrem suum ad designandum q̄
 tribulationibus et pressuris immentibus
 debet homo per oratōem recurrere ad deum
 sicut moyses susanna et alij plures dama-
 uerunt ad dñm cum tribularentur et libe-
 rauit eos **Orat** aut xps pro se deinde pro
 membris **Pro** se orat tunc s̄m humanam
 naturam tunc s̄m diuinam **Secundum** humanam
 naturam pro clarificatione in passione pro
 clarificatione reus pro clarificatione ascen-
 sionis pro clarificatione iudicij quaz habebit
 in eo et post illud **Secundum** diuinam nram
 orat pro notitia et manifestatione clarita-
 tis patris et filij in quibus intelligit̄ nec
 et amor amboꝝ s̄ s̄m sanctus quia me-
 dium sepe intelligitur in extremis **Verum**
 tenum eadem est claritas natura essentia eade
 potentia scientia bonitas **Postulat** ergo ipse
 xps claritatem suam ab eterno patre habi-
 tas ad humanam cognoscere et notitiam diuinam
 ne ipm purum hominem arbitantes de pos-
 sionis reuerentiaz recipiant ac de esurere
 om̄s gloria desperantes a fide deficiant **Pro**
 membris duplicat orat p̄mo pro membris
 ardentibus et iam capiti ad herentibus sc̄o
 pro credituris per uerbum iaz ardentū **Orat**
 ergo pro discipulis et membris iaz ardentib⁹
 et recomendat eos patri dicens **Pater** sancte
 serua eos conseruando a malo et custodiendo
 in bono in nomine tuo et in fide ac confessioe
 et uirtute nois tui quos dedisti michi p̄ funda-
 mento etate per eos fundante per specialem
 amicitiaz eos michi coniungendo ut sint unū
 et unū per caritatem sicut et nos sumus p̄
 naturam unū ita q̄ ly sicut non importat eq̄-
 litatem s̄ quandaz similitudine et imitatione
 longinqz **Sum** ergo filius tuus per naturam
 sine et illi filij tui et fratres mei per gratia
 uel s̄m aug. ut quodmodum pater et filius

et no de clar

et no

non tantum equalitate sub lance sed etiam
 voluntate unum sunt ita et hii non tantum
 per hoc quod eiusdem nature sunt sed etiam per eandem
 dilectionis societatem unum sunt. Cuiusmodi
 per se non nichil aliud est quam participatio di-
 vine similitudinis in tantum enim boni sunt
 in quantum deo assimilati. Ego pro eis rogo
 quo ad efficaciam quia tui sunt secundum et-
 nam predestinatos non pro mundo. et mundi
 dilectoribus et perditis secundum tuas preces.
 Hoc dicit quia efficaciam sue orationis tan-
 tummodo ad electos se extendit. Rursum enim
 in se sit efficaciam pro omnibus tamen mali po-
 nunt sibi impedimentum ne sint participes
 eius. Et licet iam non essent de mundo ad
 huc tamen necessarium erat eos esse in mundo
 ideo subdit Non rogo ut tollas eos de mundo
 uel propter aliorum salutem quia ad huc sunt
 mundo utrumque propter eorum utilitatem quia in meis
 non sunt consummati ubi beda. Quasi dicit
 Jam immet tempus ut tollat ego de mundo
 Sedque nunc est ut ista nunc non tollant de mu-
 do ut te et me primum amittant mundo. Sed
 ut serues eos a malo et defraus in pressuris e-
 rupiendo de periculis et dando eis permanetiam
 in fide et constantiam in tribulationibus in im-
 munitibus. Hinc habes quia sancti non debent
 cogitare ut transeant de mundo si ad huc eis
 conueniens non est sicut nec istis ad huc con-
 ueniens erat. Sanctifica eos et confirma in
 veritate fidei catholice ac vite et doctrine.
 Sanctum enim unum significat idem quod fir-
 mu. Ista autem confirmatio apostolorum facta est
 a deo patre qui in die penthecostes misit eis
 spiritum sanctum. Deinde orat pro toto fidei
 populo dicens non pro eis autem rogo tantum
 sed et pro eis qui per totum orbem credituri
 sunt in me per uerbum eorum sed per uerbum
 fidei et euangelii quod predicauerunt per
 quod omnes in christum crediderunt qui fidem
 illam habuerunt quam apostoli predicauerunt.
 Quod uerbum dicitur eorum non quod per eos

tantum ut predicatum primo et per paulum
 et alios quoslibet predicatores sed eis primo et
 principaliter commissum est ad predicandum et
 ab ipis est primitus ac precipue predicatum.
 Hoc est uerbum fidei predicatum uerbum dei
 inspiratum per quod credidit latro credidit
 paulus et quicunque enim qui credidit in christum.
 Unde secundum augustinum. Omnes suos ibi intelligi uoluit
 non solum qui tunc erant in carne sed etiam
 qui futuri erant. Quodque enim postea crediderunt
 in eum per uerbum apostolorum sine dubio credi-
 derunt et donec ueritatem credituri sunt. Per hos
 euangelium ministratum est et antequam scriberet
 et utique quisque in christum credit euangelio credit.
 Sed autem de omnibus unum sunt in unitate fidei et
 caritatis sicut et tu pater in me et ego in te unum
 sumus in unitate nature et substantie ut et
 ipsi in nobis unum sunt fide et caritate. Vel secundum
 augustinum potest referri ad unitatem amoris sicut. Sicut
 tu pater es in me et ego in te per amorem ita
 et ipsi sunt unum in nobis per amorem quia ca-
 ritas facit unum esse cum deo. Quod dicit sicut
 pater diligit filium et e converso filius patrem
 ita ipsi diligant filium et patrem. Fructus autem
 unitatis est ut mundus totus predicacione eorum
 conuersus credat et cognoscat quia tu me mi-
 sisti et quod doctrina quam dedi eis sit a te sic enim
 omnes unum erunt. Nam per nichil aliud sic ma-
 nifestatur ueritas euangelii sicut per caritatem
 fidelium unde Hieronymus. Nichil enim ita scandalizat
 omnes ut ab inuicem diuidi quod credentes sunt unum
 hoc edificat ad fidem. Et ego claritatem quam
 dedisti mihi dedi eis quia partem miraculo-
 rum per quam declarata est diuinitas christi de-
 dit apostolis unde Hieronymus. Claritatem dicit
 gloriam que est per signa et dogmata et ut
 unanimes sunt unde subdit ut sint unum sicut
 et nos unum sumus et ut sint in uera unitate
 etate etate absque scismate unde Hieronymus.
 Per enim gloriam ut sint unum etiam signis
 maior est. Ego in eis per gratiam et per ca-
 ritatis spiritum uel secundum hilarium. Ego in eis per

f. no 11

f. no 12

um per unitatem nature huic qua eandem habeo cum ipis et carz quia de eis corpus meum in cibum sacramentalem et tu in me per unitatem essence ut sic sunt consummati i. p. facti in unum quia per unionem humanitatis xpi ad deum facta est uno totus creature ut sunt inq. consummati in unum in pnti in unitate caritatis et gratie per fidem et in futuro in unitate glorie et fructioms diuine per spem. Ad hoc em tota tendit oratio in qua pluries maulat orando ut sunt omni. Sic omis omie debent pro unitate gratie meria et pro consummatione glorie in patria ut hic habeant unitate caritatis et gratie per fidem et ibi unitate fructioms et glorie per spem. In unione caritatis consistit perfectio xpiane religionis quia per hoc membra ecclie coniunguntur ad unitatem et capi hoi xpo et ulterius ipi deo quia qui ad heret deo unus sps est et sic per consequens pnti pncipium quod est deus coniungitur homini qui est qamodo ois creatura. Finis aut unitatis est ut cognoscat tunc per spem mundus ex immo amicus effectus i. credentes quia tu me misisti et dilexisti eos sicut et me dilexisti. Unde aug. In filio quippe pater nos diligit quia in eo nos elegit. Cum igitur eoz que fecit nihil oderit quis digne possit loqui qstium diligit membra coniugenti sui et quanto amplius ipm coniugentium. Deinde petit coniugentium membroz ad caput dicens. Pater quos dedisti mi per ueram fidem in tua pdestinatione ab eterno volo i. oro et desidero ut ubi ego sum cito futurus et illi sint mecum i. in eterna beatitudine in qua carz iaz erat xpe actualis qstium ad unitatem que est pars principalior hominis ut videant claritatem meam quam dedisti in i. diuinitatem meam vel claritatem corporis mei i. glorificandi utraq. em claritatem et secundum diuinitatem et secundum humanitatem sancti in gloria eridebit quia dilexisti me essentiali dilectione ante mundi constitutos et ab eterno i. hoc pater qstium

ad xpi deitatem i. unitate qstium ad humanitatem inqstium deus pater etnalit pdestinauit ipse ad hanc gloriam et exaltationem. In ipso etiaz dilexit nos ante mundi constitutos pdestinatione quia membra eius sumus et diligimur in illo qui totus diligitur i. caput et corpus. Est em in nobis tamq. in templo suo nos aut in illo secundum q. caput nrm est. Vbi st. aug. In magna spem dominus ihes suos erigit quia maior esse no possit. Audite et estote in spe gaudentes ut esse possitis in tribulatione patientes. Audite inq. in quo spes nra leuetur. Audite xps ihesus dicit. Audite credite sperate desiderate qd dicit. Dat. inq. quos dedisti mihi. Volo ut ubi ego sum et illi sint mecum. Qui sunt isti quos ait a patre datos sibi. Nomen illi de quibus alio loco dicit. Nemo uenit ad patrem nisi pater qui misit me traxerit eum. Et iterum. Quia pro omnibus membris suis promittit h. premium ut ubi est ipse et nos cum illo sumus. Nec potest non fieri quod oportet. Si patri se uelle dixit omnipotens filius hic aug. unde et aus. Inter hec cum discipulos sacratissima illa oratione commendans pater dixerit. Pater serua eos in nomine tuo i. clina caput tuum ut merearis audire. Volo ut ubi ego sum et illi sint mecum. Bonum est tibi hic esse s. exiundum est h. aus. Q. q. dulcissima orationis uerba antidotum et remedium ad omnem aduersitatem et peccatum cuius dulcissime orationis principium et finis in pace et dilectione consistit ad qua precipue ut dicitur est tendit. Et multa alia dñs ihes discipulis dicebat que uere credi deuota studebant. Si ergo que in sermone dicta sunt attente distulseris et diligenter meditaueris cummaueris in eoz dilectione equies merito inardescere poteris ad tanta dignitates benignitatem prouidentiaz diligentiaz et caritate et circa alia per dñm hic feceris gesta. Quibus poteris colligere fasciculum contra omnem temptatoz et aduersitatem salubre

no hoc

no hie

conolacionis remedium inter omnia em-
 memorialia xpi p̄cipua recordacione constat
 esse dignissimum finale illud sacratissime ce-
 ne conuuium quo non solum agnus pascha-
 lis p̄ponitur ad edendum Verum etiam agnus
 immaculatus qui tollit peccata mundi sab-
 speas panis prebetur in cibum In quo qui-
 dem conuuiuo mira dulcedo bonitatis xpi est
 sit quando cum pauperibus illis discipulis
 et uida proditor eadem mensa et fustella
 cenauit Sic enim dicitur humilitatis exemplū
 dum pedes piscatoris et proditoris sui rex glo-
 rie p̄antus linteis studiosissime lauit Sic
 etiam patuit munificencie largitas dum sacer-
 dotibus illis p̄misit et per consequens toti ecclie
 et orbi terrarum corpus suum sacratissimū
 et sanguinem uere in cibum dedit et potum
 Sic etiam tandem emittit dilectionis excessus
 qui in fine diligens suos tam dulci exhorta-
 tione confortauit in bono Quod etiam specialis
 p̄uocans ad fidem et robur et iohanni con-
 ferens potus ad recubitum dulcem et sacrum
 Quod imita sunt hec omnia repleta dulcedie
 illi duntaxat anime que ad tam celebre ce-
 nata conuuium tanto mentis acrius ardere ut
 posse illud prophetiam tantare Que admodum
 desiderat ceruus ad fontes aquarum et cetera
 Conspice ergo dñm dum loquitur devote et
 delectabiliter loquens inquit discipulis suis
 que narrat et pascharis in amenitate aspectus
 et uerborum eius Conspice etiam discipulos
 quomodo sunt inest lacrimantes et suspi-
 ria dantes p̄lem enim sunt tristitia ut de
 hoc ip̄a ueritas testimonium fert dicens
 Quia hoc scis de recessu meo locutus sum uobis
 tristitia impleuit cor eorum et doletis me
 corporalibus subtrahi oculis Inter alios
 autem conspice iohannem eadem familiaris
 coherentem qualiter adrente et diligenter
 hunc dilectum suum aspiciat et tenerius am-
 ratus omnia uerba eius recolligit Ip̄e enim
 solummodo ea de scribens tradidit nobis Be-

dictus ip̄e iohannes qui supra potus
 domini recubens her potuit et memorie
 retinens nobis ea scripsit Nullus sic fidelis
 et familiaris domino adhesit ut iohannes
 In cena uicta cum sedit licet esset unior ali-
 orum et cum captus fuit secutus est eum in
 trinum principis sacerdotum et nec maru-
 ficatione nec in morte nec post mortem eum
 dimisit quousque sepultus fuit Et quia do-
 minus uidebat discipulos formidare et ti-
 mere tum ratione spiritus quia non erat tu-
 ratione loca quia in ciuitate manifeste siste-
 bant ita ut frequenter trepidauerent oculos
 ad ostium domus qui imaginantes et expect-
 antes tuam et capi ab hostibus et propter hoc
 minus intendentes his que dicebat ideo ut
 melius uerba que diciturus erat intelligeret et
 ad locum unde tradendus erat ueniret inter
 alia eis discumbentibus dixit Surgite eam
 hinc scis ad locum alium magis secretum et se-
 cretum ubi estimantes eos securos aditatus
 audiatis uerba mea et melius attendatis
 ad ea que sunt uobis dicenda ad locum unde
 tradendus sum ad mortem ad separandū a uobis
 corporaliter in hoc mundo ad angustiam et
 passionem meam et quatinus uoluerit post
 me uenire abneget semetipsum et tollat cruce-
 tem suam et sequatur me Et tu omni eum
 ut non sinat te a suo latere separari sic con-
 dat tibi sciam ire et eum sequi sine ad mor-
 tem sine ad uitam Quatinus pauor in disci-
 pulos intrauit nescientes quo uel qualiter
 ire deberent et de ipsius separatione plurimum
 formidantes Et uero aut de tanto con-
 uio reddende gratie erant deo et ideo post ce-
 nam ymnium et canticum diuine laudis dixit
 et gratias egit sicut et ante cenam fecerat sicut
 scis ad discas et ante cibum et post cibum gra-
 tiarum reddere actiones unde scis Audiatis
 quatinus uelud poeti simplicitate maducan-
 tes cum ebrietate surgunt cum deceret gra-
 tias agere et ymnium continere et mensa

no. de. ja. ewag. f

no

no. hor.

de more iudicant quoniamq; ultima oroz
in sacris mysterijs non expectant. Ultima
enim oratione missæ illius est signum. **Gras**
ergo egit anteq; sacra mysteria discipulis
daret ut et nos gratias agamus. **ymprno**
dixit postq; dedit ut et nos hoc ipm faciam?
H. Priso ubi et beda. **Simul** etiaz et hoc
ostendit q; amplectibile erat sibi p; nob;
mori quia cum tradendus erat deum lau-
dare dignatus est docet et nos cum i. augus-
tias madimus p; ter multoz saluam non
contristari s; deo gratias agere qui i. nra
tribulatione opatur multoz saluam. ¶

Quidem cunctis completis mysterijs et no-
no dicto pro sacramenti institutione et no-
ue rite denunciatione hora completori egre-
ditur de loco tene cum discipulis suis ad
locum extra ciuitatem ad quem sciebat ue-
turum proditorem ultro se offerens passio-
ni ut ostenderet se uoluntate subire mortem
et desiderare nram redemptionem. Ille em locus
erat aptus ad capiendum xpm quia erat a
ciuitate remotus et ipi querebant tunc eu-
sue strepitu turbatum. **Procedit** ipse tu eu
sequere et conspice discipulos euntes post
eum et tuum eo quomodo quilibet qui magis
p; magis eadem appropinquat et congregati
pergentes sicut moris est pullos. **Perge**
post gallinas impellunt eum modo unus
modo alius eo desiderio appropinquandi
et audiendi uerba eius. **Ipe** uero libenter
et patienter sustinebat ab eis. **Et tunc** locus
est eis complendo sermonem eundo p; riaz
et in horto. **Et uult** cum illis uersus orientem
transorientem tedron et uallem iosephat
que est inter ierlm et montem oliueti a sep-
tentione in austrum porrecta per cuius
uallis medium corrit idem torrentis tedron.
Et autem tedron genit; pluralis qui latine
tedroz dicitur de quibus arboribus copia
ibi erat in ripis torrentis eiusdem unde et
sic appellatur. In hac ualle est parua capi-

¶ **an. de**
2. d. 134

planities irrigua et nemora plena q; delicia-
is. uallis uero nomen accepit a rege iosephat
ibi sepulto ubi a parte montis syon i
pede montis oliueti in ipaz uallem descende-
do est tuere sepulcrum eius continens tumus
ad deitaz de rupe montis oliueti excisa et se-
parata domus duo canata habet sepulchra
scilicet sineonis semis et ioseph sponsi marie uirginis.
Et uenit cum illis ierusalem que dicitur get-
samam que est ad radicem seu pedem montis
oliueti uocata campum que getsamam dice-
batur. **Unde** et uilla sic uocatur ubi est etia
in qua erant canones regulares cum abbate
sui regulam beati augustini domino serui-
entes. **Et intrauit** cum ipis in hortum qui
in fine uille erat et ad uillas pertinebat ubi
traditorem suum et armatos expectauit.
faciens omnia que uentura erant super eum
sui altissime dispositiois archam. **Et qui**
persecutores suos et omnia in manu sua
acceperat se nouerat quia omnia dedit ei
pater in manus. **Sponte** in manus p; sepa-
um se ponebat. **Stabat** autem et iudas tra-
ditor locum quia frequenter ihesus cum disci-
pulis suis illuc uenire consueuerat causa
orandi secretus extra tumultum ciuitatis
et causa secretus loquendi cum discipulis
familiariter instruendis. **Itaq;** tradendus
a discipulo consueti secessus locum et uide
notiam adyt quo fatalime reperiri posset
manifestum sedans ad capiendum ne mor-
tem timere uel iustus transfigi putaretur.
unde bene dicitur q; ymprno dicto exierat
s;dm consuetudinem in montem oliueti i-
uersus montem oliueti quia consuetus erat
illuc exire et morari de nocte causa orandis.
Itam scandum **Priso** consueuerat frequenter
extra in oratione pernoctare et statim mol-
licem declinare et secundum eundem con-
suetudo xpi erat et maxime in sollempnitatibus
post tenas discipulos seorsum ducere
et purum a tumultibus locum inquirere

ne mens impeditur ab auditione et aliqua
 sublimia de festo docere que non erat phas
 alios audire **C**ompletorium potest dici quia in
 ipso completur cursus die **S**imiliter dominus
 noster ihu xpi completo cursu predicationis
 et cena illa singulari tam gloriosissime ce-
 lebrata et facta cum discipulis suis de qua
 cena et de sacratissimo dono corporis et san-
 guinis eius ibi tradito debet fecerit deuotis-
 sime cogitare et lotis discipulorum pedibus
 ac facto sermone et dicto ympno i gratias
 actione exiit cum discipulis suis versus
 montem oliueti ubi capiendus erat et ab
 amicitia separandus et qui complendum erat
 quod propheta dixerat **P**ertrauat pastorem et
 dispergentur oues gregis **V**ade et tu semper
 cum eo et noli eum deserere ne et ipse deserat
 te **C**onstitit egressus est ihu extra ciuitate
 ut nos egressuros de mundanis et mundi
 habitatione significaret qui sacrificium deo
 offerre uolumus et ut tumultum hominum
 fugere doceret qui orare uel familiaria cum
 uis tractare intendimus **E**gressus autem
 uis trans torrentem cedron qui interpretat
 tristis metor et significat uiam passionis qua
 xpi perambulare uoluit quia sicut torrens
 torrens calore solis cum impetu descendit
 sic xpi calore caritatis et luce ueritatis suc-
 census fluctus passionum impetu prope uo-
 luntatis sustinuit per hoc ergo quod xpi uis
 illuc imminente sua passione significat quod
 xpianus ire uolens ad martirium debet
 imminens supplicium progitare et per paa-
 entiaz se armare quia sicut gregis minus
 ferunt iacula que prouidentur et tollerabili-
 ora sunt mala que prouidentur **E**t uenit in
 uillam getsemani que interpretatur ual-
 lis pignudinis que interpretatio ostendit quod
 humilis et deuota fuit xpi oratio qua ibi fecit
 in ualle **E**m humilitas et in pignudine deuoco
 notatur **P**etendum remunum domini
 appropinquans passioni in ualle pignudis

fuo
 112

orauit ut demonstraret quia per uallem hu-
 militatis et pignudinem caritatis pro nobis
 mortem suscepit humiliavit enim se usque ad
 mortem et ex caritate posuit pro amicitia a-
 micitiam suam **I**n horto etiam orauit et capi uo-
 luit ut ostenderet quod satisfactore uenerat pro
 peccato primorum parentum commissis in horto
 i. terrestri paradiso uel quod per passionem suam
 nos in hortum paradisi coronandos introdu-
 cat **D**icitur etiam post coenam in monte oliue-
 ti exisse et orasse quod respicit processio fru-
 trum qui post refectos exiit in oratorium ad
 gratias agendum **P**er quod etiam dicitur itelli-
 gi quod uirtute dominici sacramenti ascendit
 ad culmen gratie et glorie **F**iguntur autem se-
 cundum origenem ympno dicto exierunt
 in montem oliuarum per hoc designans
 quod post perceptionem tanti sacramenti fidelis
 homo nihil debet agere in ualle nec circa
 aliquod terrenum se occupare si scilicet
 debet conscendere in montem oliueti i. in
 uirtutum sublimia ubi est laboris refectio et
 doloris solacium ac ueri luminis notitia ap-
 prehenditur **O**rauit ergo dominus in monte
 oliueti siue in horto ad radicem eiusdem montis
 quod totum unum est et plenum figurat **C**um
 enim in monte orat sursum nos et pro celesti-
 bus habere cor in oratione et sublimia tantum
 orando inquiri debere docet cum in ualle et
 in ualle pignudinis docet nos in oratione humi-
 litatem et in fine deuotionis ac dilectionis pig-
 uedinem seruare et ut non quiescimus cor a-
 uidum a caritatis pignudine **P**erito autem
 passurus dominus ascendit in illum monte
 unde erat ascenditur in celum ut per hoc oste-
 deretur quod per tollerantiam passionis ascendit
 ad quietem celestis mansionis unde **I**eremo-
 te quidem oliueti ihesus uigilat et orat tenet
 et ligatur ac inde ad celos ascendit ut uos
 sciamus quia inde ad celos ascendimus et in
 uigilamus et oramus ligamus et non repug-
 namus in terra **I**n hunc montem oliueti di accepto

no
 hii

no

et dignus in quo dominus frequent motu
 et orare ac multa et mira operari est digna-
 tus. **P**otes autem meditari qdñs ih̄s dedit
 nobis in isto sero exemplum qñqz magnas
 virtutum scz humilitatis in lauando pedes
 discipulorū. caritatis in sacramento corporis
 et sanguis sui et in sermone qui est motus
 caritatis plenus oratoris in orando i horto
 tribus viribus patientie et sustinendo pro-
 ditorem suum et multa obprobria qñ cap-
 tus et dētus ut latro. obediētie i eundo
 ad passionem et mortem ex patris p̄cepto
 in his ergo virtutibus et alijs cum pro-
 posse imitari conuers.

Oratio

Ihesu benignissime qui pro crede-
 tibus et credituris in te ante t̄p̄a
 passionis patrem supplicis exora-
 sti rogo domine tuas clemenciaz et m̄iaz
 pro illis et illis et pro me et pro omnibus
 michi consanguinitate affinitate famili-
 aritate beneficio oratione recomēdātoe
 uel quomodocūqz conuictis seu cordi meo i-
 sectis et emuer salū pro omnibus fide-
 bus tam uiuis qz defunctis ut nobis uiuis
 et gratiaz in p̄nti et gloriāz in futuro exhi-
 beas ac defunctis m̄iaz et requiem et̄noz
 indulgeas ut tu qui omnium redemptor
 es et̄noz eorū saluatorem te ostendas

De passione dñi nri ih̄s xpi lxxvii

Cauere autē ut passioz
 nri dñi ih̄s xpi tractemus de qua
 ad minus septies in
 die recordari deberet
 xpianis unde dicit bern' qz cotidiana leti-
 cio xpiani debet esse recordatio domine
 passionis et qz nichil sic accidit cor huani
 qd̄modum sepe et sedulo recognitata pas-
 sio et humanitas redemptoris Qui ergo
 in t̄p̄e et passione domini desiderat gl̄o-
 riarī sedula meditatione debet in ip̄a per-

tere que papue inter cetera debet cordi
 nro esse infixa ut sicut in suo corpore acce-
 trices et uulnera semper tenet et de eius
 corpore non delentur ita et in corde nro p̄
 memoriam teneri et nūqz de eo deleri debet
 Cuius quidem passionis miseria et que tra-
 cam facta sunt si toto mentis intuitu p̄spice-
 rentur in nouū utiqz statum meditantem
 adducerent Nam ex profundo corde et totis
 uiscerum medullis eam per scrutanti multa
 passus inspirati occurrerent ex quibus no-
 uam cōpassionem nouū amorem nouas
 consolaciones et per cōsequens nouū q̄daz
 statum dulcedinis susciperet que sibi pre-
 sagia et participalia glorie viderentur
 Unde quedam monialis deuota in tantum
 circa passioz xpi erat affecta ut nūqz t̄p̄a
 fieri ymaginem inspicere posset nisi cades
 in terra qñ totaliter absorpta a se deficeret
 Oportet ergo qz quis p̄ntem se exhibeat
 affectuose diligenter et morose omnibus et
 singulis que circa dominicaz passionem
 contigerunt et qz illuc totaz mentis aciem
 uigilantibus oculis cordis oblitis qz alijs
 curis et sollicitudinibus exterioribus diri-
 gat per seueranter **E**t scias qz si in hac
 sc̄ia que super omis alias sc̄ias est uolueris
 p̄ficere cum magno studio oportebit te a
 cibo et potu delicato abstinerere et ad uicium
 tantum parte de utroqz sumere **C**ena qz noc-
 tuerna siue potus multum impedit oratoz
 et cōtemplatoz qua p̄ter esset pro posse ab-
 stinendum **A** uestibus qz ac lectis mollibus
 et delicatis abstineas et in uestitu sicut et
 oratu humilicis grossioribus utendo et vi-
 horibus Oportet et̄noz qz t̄p̄eas a multilo-
 quo ac leticia uana et inepta quia non
 decet eum qui uidet xpi dolorem sentire i
 uerbis risibus iusibus et gaudio uano se
 inutilit̄ occupare **N**ecessarium enim erit
 ut aliqui ita cogites te p̄ntem cogitatione

f no

no

no

f no

no

no

no

no

Fragment of text from the adjacent page on the right.